

бор предназначен для оперативных второстепенных измерений и будет очень удобен, когда необходимо измерить как угол вращения, так и показатель преломления.

Выводы:

Исторически сложилось, что сахарная промышленность является основной отраслью, где используются поляриметры. Именно поэтому для получения точно результата при анализе важно использовать качественное оборудование мировых брендов. Современные приборы для химико-технического контроля сахарного производства создают предпосылки для обеспечения высокого качества белого сахара и снижения потерь при переработке сахарной свеклы различного качества.

Час перебування розчину у випарній установці.

Штангеев Костянтин Остапович¹

Час перебування розчину в випарній установці є однією з важливих характеристик її роботи, який впливає на технологічні показники. Збільшення часу перебування поряд з підвищенням температури кипіння призводить до зростання втрат цукру від термічного розкладу і наростання кольоровості сиропу. Причому втрати цукру і наростання кольоровості цукрових розчинів корелюють між собою [1].

Питанню втрат цукру від термічного розкладання присвячено значну кількість експериментальних і теоретичних досліджень [1-3], які дозволили встановити основні закономірності розкладання сахарози. Було встановлено, що процес розкладання сахарози в розчині може бути представлений залежністю виду [1]:

$$x = a[1 - \exp(-k \cdot \tau)] \quad (1)$$

де: a – початкова маса сахарози;

k – константа швидкості гідролізу сахарози, хв^{-1} ;

τ – тривалість реакції, хв .

Константа швидкості гідролізу сахарози є функцією від температури, рН розчину [1] і може бути описана залежністю виду:

$$k = 10^{\frac{16,806 - \frac{566617}{T} - \text{pH}}{10}} + 10^{\frac{20,1676 - \frac{906469}{T} - 0,01705T + 0,57\text{pH}}{10}} \quad (2)$$

де: $T = t + 273.16$ – абсолютна температура процесу, K ;

рН – лужність середовища.

¹ Інститут післядипломної освіти НУХТ

Час перебування розчину в випарних апаратах різних конструкцій і умов роботи досліджувався в ряді робіт [4,5]. Знаючи закон розподілу часу перебування розчину в апараті можна було б шляхом інтегрування із застосуванням залежностей (1,2) розрахувати загальну величину втрат цукру при випаровуванні. Однак функція розподілу часу перебування розчину в випарній установці є досить складною залежністю від конструктивних характеристик і режимних параметрів роботи випарної установки цукрового заводу.

Аналіз залежностей (1 і 2) показав, що для умов в яких працюють випарні апарати цукрового виробництва, залежність величини втрат цукру від термічного розкладання близька до лінійної від часу процесу. Це пояснюється тим, що хоча залежність (1) в загальному випадку нелінійна, робочі параметри процесу припадають лише на початкову частину кривої експоненційної функції, де вона дуже близька до лінійної. Ці висновки узгоджуються з положеннями робіт [1 і 2].

Лінійність залежності термічного розкладання сахарози від часу процесу дозволяє істотно спростити задачу визначення їх величини в випарній установці шляхом використання середнього часу перебування, яке визначається як відношення обсягу витрати розчину до величини обсягу розчину, що міститься в апараті:

$$\bar{\tau} = V_p / V_a \quad (3)$$

В цьому випадку, знаючи величину об'ємної витрати розчину із випарного апарату, і його густину можливо визначити величину середнього часу перебування розчину в кожному випарній апараті, а потім і в випарній установці в цілому. За середнім часу перебування розчину в кожному випарній апараті і температурному режимі випарної установки можливо по залежностям (1-3) розрахувати втрати цукру в кожному з випарних апаратів і в випарній установці.

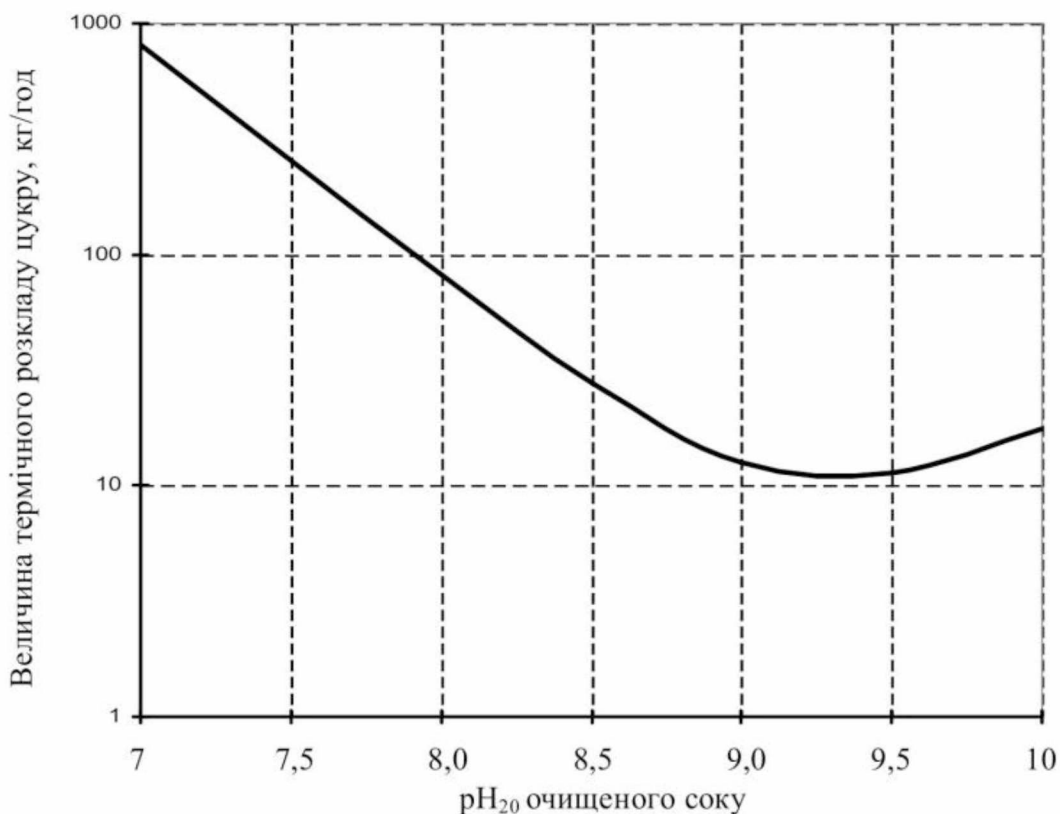
Розрахунки були виконані для умов цукрового заводу продуктивністю 6000 тонн переробки буряка в добу з випарної установкою укомплектованою випарними апаратами з природною циркуляцією.

Розрахунок об'єму розчину в випарних апаратах.

Ко- пус	Площа поверхні теплооб- міну, м ²	Відносний рівень со- ку, %	Об'єм соку в аппара- ті, м ³	Витрата соку із апарату, м ³ /год.	Середній час пере- бування, хв..
1А	2360	25	9,527	227,42	2,51
1Б	1769	25	8,380	197,23	2,55
2А	3010	35	14,273	148,45	5,77
2Б	2360	35	12,040	118,19	6,11
3А	2400	45	13,961	93,86	8,92
3Б	2400	45	13,961	76,94	10,89
4А	2360	55	15,200	57,78	15,79
4Б	1499	55	10,563	49,86	12,71
5А	1769	65	12,907	43,47	17,82
5Б	978	65	9,082	41,24	13,21
Всього по випарній установці					83,1

Визначення величини термічного розкладу цукру в випарній установці при рН₂₀ очищеного соку 8,5.

Корпус	Темпера- тура ки- піння, °С	рН	Константа швидкості розкладення	Втрати цукру, кг/год.	% к м.цукру	% к м.бур.
1А	123,59	6,84	0,0000509443	4,273	0,013	0,001864741
1Б	123,59	6,84	0,0000509443	4,334	0,013	0,001891178
2А	117,12	6,95	0,0000237270	4,568	0,014	0,001993166
2Б	117,12	6,95	0,0000237270	4,839	0,015	0,002111763
3А	109,62	7,07	0,0000096194	2,865	0,009	0,001250204
3Б	109,62	7,07	0,0000096194	3,495	0,010	0,001525081
4А	100,74	7,21	0,0000032313	1,702	0,005	0,000742781
4Б	100,74	7,21	0,0000032313	1,371	0,004	0,000598156
5А	90,40	7,37	0,0000008767	0,521	0,002	0,000227463
5Б	90,40	7,37	0,0000008767	0,387	0,001	0,000168695
Всього по випарній установці				27,969	0,084	0,012204534

Вплив неочищеного соку на величину розкладу цукру у випарній установці

Література

1. Сапронов А.Р., Колчева Р.А. Красящие вещества и их влияние на качество сахара.– М.: Пищевая промышленность, 1975.–347 с.
2. Требин Л.И., Синат-Радченко
3. Vukov K. A szacharoz hidrolise es a hidrolizistermek bekulonos tekintettel arepacukorgyartas muveletely. – “Cukoripari Kutatointezet Kozlemenyei”, Budapest, 1964, № 9, p. 1-51.
4. Матвиенко Б.А., Тобилевич Н.Ю., Ардашев В.А. Определение продолжительности пребывания сока в выпарной установке свеклосахарного завода. – «Сахарная промышленность», 1976, № 1.
5. Witte G. Der Einsatz von kontinuierlichen Verdampfungskristallisatoren in einer Zuckerfabrik mit nur einer Produktqualität, dargestellt am Beispiel der Zuckerfabrik Wabern.– Zuckerindustrie, 1987, № 5.
6. Тобилевич Н.Ю. Уточнение методики расчета выпарных установок сахарной промышленности.–«Сахарная промышленность», 1972, № 2, с.20-24.

